

8 lutego 2021 roku

Oświadczenie Stowarzyszenia Otwarta Rzeczpospolita

Stowarzyszenie przeciw Antysemityzmowi i Ksenofobii Otwarta Rzeczpospolita wyraża głębokie zaniepokojenie i sprzeciw w związku z procesem wytoczonym profesorom Barbarze Engelking i Janowi Grabowskiemu, redaktorom i współautorom pracy *Dalej jest noc. Losy Żydów w wybranych powiatach okupowanej Polski*.

Pozwani to uznani naukowcy, którzy w swoich pracach przybliżają wielowątkową i złożoną historię Zagłady Żydów na terenie okupowanej Polski – wydarzenia haniebne, ale także bohaterские, jak działania Sprawiedliwych. Skarżącą jest krewna jednej z osób, której czyny z czasów wojny – na podstawie przebadanych przez naukowców źródeł – zostały opisane w książce. Nie była to działalność o jednoznacznej wymowie: z jednej strony pomoc udzielona Żydówce w ucieczce przed grożącą jej śmiercią z rąk nazistów, z drugiej – sformułowane przez świadka podejrzenia o wydanie Niemcom kilkudziesięciu ukrywających się w lesie Żydów. Autorom publikacji zarzuca się naruszenie dóbr osobistych skarżącej, naruszenie prawa do kultu pamięci o osobie zmarłej oraz wykroczenie przeciwko prawu do dumy i tożsamości narodowej.

Stowarzyszenie Otwarta Rzeczpospolita przypomina, że Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej gwarantuje wolność badań naukowych. W demokratycznym państwie sąd nie może być miejscem rozstrzygania sporów dotyczących wyników badań i ich interpretacji. Publikacje naukowe, będące efektem wieloletniej pracy i kwerend archiwalnych, mogą być punktem wyjścia do dyskusji i polemiki, a nie przedmiotem sporu sądowego.

Stowarzyszenie Otwarta Rzeczpospolita wyraża uznanie dla pracy profesorów Barbary Engelking i Jana Grabowskiego.

W imieniu Stowarzyszenia przeciw Antysemityzmowi i Ksenofobii Otwarta Rzeczpospolita

Paula Sawicka

Przewodnicząca Rady Programowej

Marek Gumkowski

Prezes Zarządu